

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobkyně: **Jindřiška Mrkvičková**, narozená 25. 7. 1945
bytem Na Vinobraní 3282/58, 106 00 Praha 10
zastoupená advokátkou Mgr. Pavlou Galiovou
sídlem Revoluční 23, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupená advokátem JUDr. Janem Brodcem, LL. M., Ph. D.
sídlem Rubešova 162/8, 120 00 Praha 2

za účasti: **Hlavní město Praha**, IČO 00064581
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1
zastoupené advokátem JUDr. Jiřím Brožem, CSc.
sídlem Dykova 1158/17, 101 00 Praha 10
jako vedlejší účastník na straně žalované

o nahrazení projevu vůle

k odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 21. října 2020, č. j. 42 C 285/2017-1452

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve vyhovujícím výroku (ad I) **potvrzuje** a v zamítavém výroku (ad II) **se mění** tak, že se nahrazuje projev vůle žalované uzavřít se žalobkyní tuto smlouvu o bezúplatném převodu pozemků ve vlastnictví státu podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“):

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

1) Státní pozemkový úřad, se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, PSČ 130 00, IČ 013 12 774, (dále jen Státní pozemkový úřad), spravuje pozemek ve vlastnictví státu, a to:

-část pozemku parc. č. 822 zapsaného v evidenci katastru nemovitostí vedené Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, k. p. Praha na LV 10002 pro k. ú. Lochkov, obec Praha, označenou v rozdělovacím geometrickém plánu č. 537-245/2018 vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník, s. r. o., schváleném Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, k. p. Praha, který je nedílnou součástí rozsudku, jako pozemek parc. č. 822/6 v k. ú. Lochkov, obec Praha.

2) Jindřiška Mrkvičková, nar. 25. 7. 1945, bytem v Praze 10, Na Vinobraní 58, je oprávněnou osobou podle § 4 zákona o půdě (dále jen oprávněná osoba).

3) Oprávněná osoba má na základě Rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha (dále jen pozemkový úřad) Č. j. PÚ 1227/10 ze dne 14. 6. 2010, Č. j. PÚ 1240/05 ze dne 11. 5. 2005, Č. j. PÚ 1682/10 ze dne 20. 8. 2010, Č. j. PÚ 1814/00 ze dne 10. 12. 2003, Č. j. PÚ 2604/03 ze dne 30. 9. 2003, Č. j. PÚ 2724/03 ze dne 29. 9. 2003, Č. j. PÚ 3133/96 ze dne 10. 8. 2004, Č. j. PÚ 547/07 ze dne 26. 2. 2007, Č. j. PÚ 811/11 ze dne 21. 6. 2011, Č. j. PÚ 933/10 ze dne 14. 5. 2010, Č. j. PÚ 171/12 ze dne 9. 2. 2012, Č. j. PÚ 255/12 ze dne 27. 2. 2012, Č. j. PÚ 1857/11 ze dne 27. 12. 2011, Č. j. PÚ 543/12 ze dne 16. 5. 2012, a z rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu Č. j. PÚ 5064/92/2 ze dne 1. 8. 2013, Č. j. PÚ 5064/92/3 ze dne 29. 8. 2013, Č. j. PÚ 5064/92/4 ze dne 20. 9. 2013, Č. j. PÚ 1425/12/3 ze dne 16. 12. 2013, Č. j. PÚ 5064/92/6 ze dne 16. 5. 2014 nárok na nabytí vlastnického práva k tzv. náhradním pozemkům za pozemky jí v restituci z důvodu existence překážek uvedených v § 11 odst. 1 zákona o půdě nevydané.

4) Státní pozemkový úřad k uspokojení nároku oprávněné osoby na náhradu za pozemky v restituci nevydané touto smlouvou bezúplatně převádí do vlastnictví oprávněné osoby tyto pozemky:

-část pozemku parc. č. 822 zapsaného v evidenci katastru nemovitostí vedené Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, k. p. Praha na LV 10002 pro k. ú. Lochkov, obec Praha, označenou v rozdělovacím geometrickém plánu č. 537-245/2018 vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník, s. r. o., schváleném Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, k. p. Praha, který je nedílnou součástí rozsudku, jako pozemek parc. č. 822/6 v k. ú. Lochkov, obec Praha.

a oprávněná osoba tento pozemek do svého vlastnictví přijímá.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 432 088,10 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně. Žalovaná a vedlejší účastník jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 17 301,90 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soudu I. stupně byl nahrazen projev vůle žalované s uzavřením smlouvy o bezúplatném převodu pozemků z vlastnictví státu na žalobkyni, a to pozemků označených v připojeném geometrickém plánu č. 5794-302/2019 vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník, s. r. o. jako pozemky parc. č. 151/242, parc. č. 151/837, parc. č. 151/839 a parc. č. 151/840, které vznikly oddělením z pozemku parc. č. 151/242, nacházejícího se v katastrálním území Stodůlky (výrok I). Ohledně pozemku parc. č. 822/6, vyčleněného geometrickým plánem č. 537-245/2018 Geodetické kanceláře Nedoma a Řezník s. r. o. z pozemku par. č. 822 v katastrálním území Lochkov, byla žaloba zamítnuta (výrok II). Žalobkyni byla vůči žalované přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 345 900 Kč (výrok III), a naopak byla zavázána nahradit náklady řízení ve výši 90 024 Kč vedlejšímu účastníku na straně žalované (výrok IV).

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

2. Soud I. stupně vzal za prokázané, že žalobkyně je oprávněnou osobou dle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“), a přísluší jí náhrada za pozemky, které jí nebylo možno vydat (§ 11, § 11a zákona o půdě), jak vyplývá z rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Praha ze dne 14. 6. 2010 č. j. PÚ 1127/10, ze dne 11. 5. 2005 č. j. PÚ 1240/05, ze dne 20. 8. 2010 č. j. PÚ 1682/10, ze dne 10. 12. 2003 č. j. PÚ 1814/00, ze dne 30. 9. 2003 č. j. PÚ 2604/03, ze dne 29. 9. 2003 č. j. PÚ 2724/03, ze dne 10. 8. 2004 č. j. PÚ 3133/96, ze dne 26. 2. 2007 č. j. PÚ 547/07, ze dne 21. 6. 2011 č. j. PÚ 811/11, ze dne 14. 5. 2010 č. j. PÚ 933/10, ze dne 9. 2. 2012 č. j. PÚ 171/12, ze dne 27. 2. 2012 č. j. PÚ 255/12, ze dne 27. 12. 2011 č. j. PÚ 1857/11 a ze dne 16. 5. 2012 č. j. PÚ 543/12 a dále z rozhodnutí Státního pozemkového úřadu - Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu ze dne 1. 8. 2013 č. j. PÚ 5064/92/2, ze dne 29. 8. 2013 č. j. PÚ 5064/92/3, ze dne 20. 9. 2013 č. j. PÚ 5064/92/4, ze dne 16. 12. 2013 č. j. PÚ 1425/12/3 a ze dne 16. 4. 2014 č. j. PÚ 5064/92/6. Výše jejího restitučního nároku byla zjištěna ze znaleckých posudků znaleckého ústavu YBN CONSULT - znalecký ústav, s. r. o. ze dne 20. 1. 2015, č. 219/2920/2015, a ze dne 30. 10. 2017, č. 345/3046/2017, jimiž byl tento nárok oceněn částkami 22 837 633 Kč a 7 158 091 Kč. Oba uvedené posudky považoval soud I. stupně za dostatečně odborné, srozumitelné, logické a odůvodněné a postup znalců při ocenění shledal v souladu s § 28a zákona o půdě s tím, že pro uplatnění žalovanou prosazovaných srážek dle přílohy 7 vyhl. č. 182/1988 Sb. ve znění vyhl. č. 316/1990 Sb. nebyl dán důvod (v této souvislosti poukázal i na to, že všemi námitkami, které proti těmto posudkům žalovaná vznesla, se opakovaně zabývaly soudy i v jiných řízeních, a to i soudy vyšších instancí, a důvodné je nikdy neshledaly). Postup žalované při uspokojování nároku žalobkyně lze vyhodnotit jako svévolný a liknavý, neboť žalovaná nenabízela ve veřejných nabídkách organizovaných dle § 11a zákona o půdě pozemky v Praze v dostatečném množství a kvalitě, aby mohly uspokojit nároky žalobkyně (natož všech restituentů), a nadto výši jejího restitučního nároku sporovala, čímž fakticky ztěžovala možnost jeho řádného uspokojení. O nejstarších nárocích žalobkyně bylo rozhodnuto již v letech 2003 a 2005, avšak jejich přecenění bylo provedeno až v roce 2013, dříve tedy žalobkyně své nároky řádným způsobem ve veřejných nabídkách ani uplatnit nemohla. Žalobkyně se proto může uspokojení svého nároku domáhat i mimo postup dle § 11a zákona o půdě (jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu, na niž soud I. stupně odkázal), a sice žalobou o uložení povinnosti žalované převést jí vhodné zemědělské pozemky z vlastnictví státu, a to i bez podmínky jejich předchozího zařazení do veřejné nabídky. Shodně ostatně v případě žalobkyně opakovaně dovodily soudy i v dalších řízeních, vedených o jejím restitučním nároku. Náhradní pozemky, které žalobkyně označila a jejichž hodnota dle znaleckého ocenění činí 1 285 750 Kč (pozemky v katastrálním území Stodůlky) a 57 557,40 Kč (pozemky v katastrálním území Lochkov) spolu s hodnotou v jiných řízeních již vydaných pozemků zatím nepřesahuje hodnotu neuspokojeného restitučního nároku žalobkyně, tj. částku 5 380 698,75 Kč. Dále se soud I. stupně zabýval otázkou vhodnosti (převoditelnosti) náhradních pozemků a ohledně pozemku parc. č. 822/6 v katastrálním území Lochkov dospěl k závěru, že jej na žalobkyni převést nelze, neboť o něj požádal vedlejší účastník na straně žalované podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb. Naopak co se týče pozemků parc. č. 151/837, 181/839, 151/242 a 151/840 v katastrálním území Stodůlky, jejich převodu nic nebrání. Jedná se o nezastavěné pozemky s komunikační zelení anebo volnou plochou, které vznikly oddělením od dokončené stavby komunikace, včetně jejích chodníků a navazujících pásů zeleně, nejsou zatíženy právy třetích osob a nebyly ohledně nich zjištěny ani žádné jiné překážky ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o půdě, pro něž by nemohly být převedeny do vlastnictví oprávněné osoby.
3. O nákladech řízení mezi účastníky soud I. stupně rozhodl dle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „o. s. ř.“). Žalobkyni, která byla ve vztahu k žalované procesně úspěšná, přiznal plnou náhradu nákladů řízení, sestávající z odměn a náhrad její advokátky, jejíž výši určil dle vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (za tarifní hodnotu považoval cenu vydaných náhradních pozemků). Částečné zpětvzetí žaloby jako

procesní neúspěch nehodnotil, neboť k tomuto kroku došlo pro nezpůsobilost vydání některých požadovaných pozemků, a řízení o uspokojení nároku oprávněné osoby převodem náhradních pozemků je řízením ve smyslu § 153 odst. 2 o. s. ř., v němž soud není vázán žalobním petitem. Ukáže-li se, že oprávněnou osobou vybraný pozemek není k převodu vhodný, lze žalobě vyhovět i převodem jiného vhodného pozemku. Ve vztahu k vedlejšímu účastníku, který měl právní zájem na výsledku řízení ohledně pozemku parc. č. 822/6 v katastrálním území Lochkov, ohledně něhož byla žaloba zamítnuta, byla žalobkyně procesně neúspěšná, a byla jí proto uložena povinnost nahradit mu náklady jeho právního zastoupení (zde soud I. stupně při určení výše odměny za jeden úkon právní služby vycházel z tarifní hodnoty odpovídající ceně nevydaného pozemku).

4. Proti tomuto rozsudku podaly žalobkyně i žalovaná včasné a přípustné odvolání.
5. Žalobkyně napadla odvoláním zamítavý výrok o věci samé (ad II) spolu s výrokem o nákladech řízení (ad IV), jehož důvody rozvedla ještě i v podání ze dne 26. 1. 2021. Namítala, že soud I. stupně nesprávně posoudil nepřevoditelnost pozemku parc. č. 822/6 v katastrálním území Lochkov, neboť se nezabýval tím, z jakého důvodu byla žádost o jeho převod ze strany vedlejšího účastníka podána, zda pozemek splňuje podmínky převodu dle § 7 zákona č. 503/2012 Sb. a zda lze této žádosti vyhovět, a to i se zřetelem k obecné tříleté promlčecí době (v této souvislosti poukázala na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 72/2020). Vytýkala soudu I. stupně, že nepřihlédl k důkazům, z nichž vyplývá, že podmínky pro převod pozemku na vedlejšího účastníka splněny nejsou, konkrétně k výpisu z katastru nemovitostí, dle něhož je pozemek součástí zemědělského půdního fondu (jedná se o ornou půdu) a takto je i skutečně využíván. V územním plánu je převážně zařazen jako „NL“ (louky a pastviny), jeho jižní část pak zasahuje do plochy „LR“ (lesní porosty), a jelikož se nachází v nezastavitelné ploše, nemůže vyhovovat definici pozemku ve smyslu § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb. Konečně upozorňovala na dopis žalované ze dne 16. 11. 2015, z něhož vyplývá, že vedlejší účastník nedoložil doklady vyžadované pozemkovým úřadem pro posouzení důvodnosti jeho žádosti a že převod pozemku nebyl schválen zastupitelstvem hlavního města Prahy. Soud I. stupně rozhodl nesprávně rovněž o nákladech řízení mezi žalobkyní a vedlejším účastníkem. Částečné zamítnutí žaloby totiž nelze mít za procesní neúspěch žalobkyně, neboť jde o specifické řízení, v němž soud není vázán žalobním petitem, navíc nebyla reflektována judikatura Nejvyššího soudu a Ústavního soudu ohledně neúčelnosti nákladů za advokáta v případech statutárních měst (na niž žalobkyně jmenovitě poukázala). Navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl v zamítavém výroku o věci samé (ad II) a ve výroku o nákladech řízení (ad IV) změněn tak, že bude nahrazen projev vůle žalované s bezúplatným převodem i ohledně pozemku parc. č. 822/6 v katastrálním území Lochkov a žalobkyni bude přiznána náhrada nákladů řízení, případně aby byl napadený nákladový výrok změněn tak, že žalobkyně a vedlejší účastník nemají vůči sobě právo na náhradu nákladů řízení.
6. Žalovaná brojila svým odvoláním proti vyhovujícímu výroku o věci samé (ad I) a souvisejícímu výroku o nákladech řízení (ad III). V souladu se svou procesní obranou, uplatňovanou v řízení před soudem I. stupně, sporovala výši restitučního nároku žalobkyně tak, jak ji soud I. stupně zjistil ze znaleckých posudků YBN CONSULT - znalecký ústav, s. r. o. ze dne 20. 1. 2015 a 30. 10. 2017. Soud I. stupně se dle jejího názoru dostatečně nevypořádal s jejími námitkami proti oběma posudkům, především s tím, že měly být použity srážky dle přílohy 7 oceňovací vyhlášky č. 182/1988 Sb., k čemuž navrhovala důkaz oponentním znaleckým posudkem Ing. Tomíčka (soud I. stupně však tento její důkazní návrh zamítl). Oba výše uvedené znalecké posudky má žalovaná za neprofesionální (a to i s ohledem na podklady, o něž se znalci opírali), věcně nesprávné a své pochybnosti vyjádřila i ohledně objektivitě a nestrannosti znalců, kteří pracovali „na objednávku“ a vycházeli jen z podkladů poskytnutých žalobkyní. Za dosud spornou označila i otázku liknavého a svévolného postupu při uspokojování restitučního nároku žalobkyně. V neposlední řadě namítala, že soud I. stupně nesprávně posoudil otázku

převoditelnosti (vhodnosti) pozemků vyčleněných z původního pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky. Nejméně dva z těchto pozemků (a to parc. č. 151/837 a 151/839) jsou k vydání nevhodné, neboť plní funkci komunikační zeleně související s veřejně prospěšnou stavbou komunikace V93 a V94 - 1. etapa, 2. část (to ostatně vyplývá i z doprovodné zprávy ke geometrickému plánu z 22. 1. 2020, který žalobkyně v řízení předložila). Všechny vydané pozemky se nacházejí v oblasti rozšiřující se městské zástavby - přičemž dva z nich (viz shora) jsou jen úzkými travnatými pásy obklopujícími silnici, jejichž účelem je oddělovat ji od okolních objektů, a lze si jen stěží představit, že by je žalobkyně mohla do budoucna využívat k zemědělské činnosti. K nákladovému výroku (ad III) žalovaná namítala, že by mělo být přihlédnuto k tomu, že žalobkyně vzala během řízení žalobu několikrát zpět pro nezpůsobilost požadovaných pozemků k jejich vydání, ačkoliv je s judikaturou týkající se této problematiky velmi dobře seznámena (neboť vede celou řadu sporů, v nichž je zastoupena profesionálem specializovaným na danou právní oblast) a značnou část překážek převodu bylo možno zjistit z veřejných zdrojů již předem. Dále namítala, že při určení odměny advokáta soud I. stupně vyšel z nesprávné tarifní hodnoty, již měla být hodnota určená dle § 9 odst. 3 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb., a nikoliv cena vydaných náhradních pozemků. Navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl ve vyhovujícím výroku o věci samé (ad I) a ve výroku o nákladech řízení (ad III) zrušen a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení, případně aby byl změněn tak, že žaloba bude i v této části zamítnuta a žalované bude přiznána náhrada nákladů řízení.

7. Vedlejší účastník na straně žalované označil odvolání žalobkyně za nedůvodné. Předně poukázal na to, že jeho žádost o převod pozemku v Lochkově je třeba posuzovat dle zákona č. 503/2012 Sb. ve znění účinném ke dni 31. 7. 2016, a nikoliv ve světle změn, k nimž došlo novelou provedenou zákonem č. 185/2016 Sb. Nelze souhlasit ani s tím, že by jeho nárok měl být promlčen, přičemž oprávněná osoba (žalobkyně) takovou námitku ani nemůže vznést. K nákladovému výroku pak uvedl, že má za správné, byla-li mu vůči žalobkyni přiznána náhrada nákladů řízení, neboť dosáhl procesního úspěchu v případě pozemku, ohledně něhož deklaroval svůj právní zájem. Nesouhlasil ani s tím, že by náklady vynaložené na zastoupení advokátem neměly být účelné, a to zejména vzhledem ke složitosti restituční agendy (současně jmenoval některá rozhodnutí zdejšího soudu, jimiž mu náklady právního zastoupení byly přiznány, např. sp. zn. 15 Co 111/2020 či sp. zn. 17 Co 152/2019).
8. Odvolací soud rozsudkem ze dne 4. 2. 2021, č. j. 58 Co 413/2020-1532, rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé (ad II) potvrdil a ve vyhovujícím výroku o věci samé (ad I) jej změnil tak, že žalobu o nahrazení projevu vůle žalované uzavřít se žalobkyní smlouvu o bezúplatném převodu částí pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, obec Praha, které byly v rozdělovacím geometrickém plánu č. 5794-302/2019, vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník, s. r. o. označeny jako pozemky parc. č. 151/242, parc. č. 151/837, parc. č. 151/839 a parc. č. 151/840, zamítl. Odvolací soud shledal jako správné závěry soudu I. stupně stran statusu žalobkyně coby oprávněné osoby dle § 4 zákona o půdě, již svědčí právo na převod náhradních pozemků za pozemky, které jí nebylo možno vydat, jakož i stran toho, že tento nárok dosud nebyl uspokojen pro liknavost žalované. Ztotožnil se i s tím, že vydání částí pozemku parc. č. 822/6 v katastrálním území Lochkov brání překážka, která spočívá v žádosti vedlejšího účastníka o převod tohoto pozemku dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb. Další překážku pro vydání pozemků v té podobě, jak se jich žalobkyně domáhala, a to nejen části vydělené z pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, ale i všech zbývajících pozemků vyčleněných z pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, odvolací soud spatřoval v tom, že by mělo být rozhodnuto o rozdělených pozemcích, které takto „vznikly“ na základě soukromě zpracovaného geometrického plánu, aniž by o jejich dělení bylo předtím rozhodnuto příslušným stavebním úřadem ve správním řízení. Takový postup soud nemůže svým rozhodnutím „posvětit“, neboť si v tomto řízení (o nahrazení projevu vůle) nemůže osobovat pravomoc rozhodnout o dělení pozemku namísto správního orgánu

a nerespektovat tak princip dělby moci. Na podporu tohoto závěru odvolací soud odkázal na nálezu Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19, jehož závěrů se shodně v odvolacím řízení dovolávaly i žalovaná a vedlejší účastník. Odvolací soud pak rozhodl i o náhradě nákladů řízení (a to ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanou znovu i před soudem I. stupně), a uložil procesně neúspěšné žalobkyni, aby žalované zaplatila na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně částku 6 000 Kč a před soudem odvolacím částku 1 500 Kč a vedlejšímu účastníku na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 13 503,60 Kč.

9. K dovolání žalobkyně byl rozsudek odvolacího soudu zrušen rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 7. 7. 2021, č. j. 28 Cdo 1520/2021-1552, a věc byla odvolacímu soudu vrácena k dalšímu řízení. Nejvyšší soud v tomto zrušujícím rozhodnutí velmi obsáhle rozebral problematiku týkající se pravomoci soudu v civilním řízení rozhodnout ve věci vyplývající z poměrů soukromého práva o rozdělení pozemku (v tomto ohledu odvolací soud odkazuje na odůvodnění jeho rozhodnutí) a dospěl k závěru, že rozhodnutím podle zvláštního právního předpisu ve smyslu § 82 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), k jehož vydání se nevyžaduje rozhodnutí stavebního úřadu o rozdělení pozemku, se rozumí i pravomocný rozsudek soudu o nahrazení projevu vůle povinné osoby uzavřít s oprávněnou osobou dle § 11a odst. 1 zákona o půdě smlouvu o bezúplatném převodu náhradního pozemku, nebo-li stěžejní argumentaci, na níž byl založen rozsudek odvolacího soudu, shledal jako nesprávnou. Pokud pak jde o otázku převoditelnosti pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, resp. jeho oddělené části, Nejvyšší soud opětovně připomněl, jaká kritéria je třeba při posuzování vhodnosti náhradního pozemku (v souladu s jeho ustálenou judikaturou) sledovat, a že konkrétně v případě, kdy o pozemek požádala obec, je třeba zkoumat i to, zda a z jakého důvodu obec na žádosti trvá a zda této žádosti bude (resp. bude moci být) ze strany státu vyhověno (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 393/2019, sp. zn. 28 Cdo 3307/2019, sp. zn. 28 Cdo 2419/2020 či sp. zn. 28 Cdo 72/2020). V této souvislosti odvolacímu soudu vytkl, že se zkoumáním těchto důvodů nezabýval podrobněji, a to mimo jiné i se zřetelem k žalobkyni poukazovanému uplynutí promlčecí doby či zařazení pozemku v územním plánu do plochy izolační zeleně.
10. Poté, co se věc na základě zrušujícího rozhodnutí Nejvyššího soudu opětovně ocitla ve stádiu odvolacího řízení, se k ní vyjádřili žalobkyně a vedlejší účastník.
11. Žalobkyně ve svém vyjádření uvedla, že aktuální výše jejího neuspokojeného restitučního nároku činí 5 320 209,75 Kč a že nadále setrvává jak na svém požadavku ohledně vydání náhradního pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky (resp. jeho částí po vydělení komunikace, která jím prochází), tak i na požadavku, který se týká pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, o který požádal rovněž vedlejší účastník. Má za to, že žádosti vedlejšího účastníka o bezúplatný převod tohoto pozemku dle § 7 zákona č. 503/2012 Sb. nelze vyhovět. Jednak proto, že dle vyjádření žalované ze dne 18. 1. 2021 by podmínky pro převod mohly být splněny jen co do nepatrné části tohoto pozemku v ploše využití "IZ" (a takový převod části pozemku o výměře ne větší než 100 m² se nejvíce jako účelný), jednak proto, že pozemek je v územním plánu zařazen v nezastavitelné ploše a jako takový není určen k realizaci zeleně ve smyslu § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb. Fakticky je tento pozemek využíván jako orná půda. Z obsahu spisu (dopisu žalovaného ze dne 16. 11. 2015) vyplývá, že žádosti o bezúplatný převod do vlastnictví vedlejšího účastníka nebylo a ani nemůže být vyhověno proto, že vedlejší účastník nepředložil potřebné doklady, konkrétně usnesení zastupitelstva, kterým se schvaluje převod pozemku. Žádost o bezúplatný převod tak neodráží vůli hl. m. Prahy. Nárok na bezúplatný převod podle § 7 zákona č. 503/2012 Sb. se dále promlčuje v obecné promlčecí době, která běží od doručení žádosti žalovanému, nebo-li nárok vedlejšího účastníka již je promlčen. Vzhledem k těmto skutečnostem je žalobkyně přesvědčena, že žádost vedlejšího účastníka netvoří překážku pro vydání pozemku v katastrálním území Lochkov žalobkyni.

12. Vedlejší účastník ve svém vyjádření v první řadě vyslovil nesouhlas s názorem, který byl prezentován Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 7. 7. 2021 a který nerespektuje závěry vyplývající z nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3804/19. Nesouhlasil ani s tím, že by nemohl být se svou žádostí o bezúplatný převod pozemku v Lochkově úspěšný. Je přesvědčen, že jak plochy izolační zeleně, tak louky a pastviny spadají pod termín „zeleně“, který používá § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb. (ve znění ke dni 31. 7. 2016). Pokud pak žalobkyně namítala, že nebylo doloženo usnesení zastupitelstva, vedlejší účastník uvedl, že k samotnému podání žádosti takové usnesení nebylo zapotřebí (žádný právní předpis to nevyžaduje). Usnesení zastupitelstva dle § 59 odst. 3 písm. k) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, je zapotřebí až k samotnému kontraktačnímu jednání, do této fáze však proces převodu dotčeného pozemku zatím ještě nedospěl. Konečně co se týče namítaného promlčení, takovou námitku může vznést výhradně dlužník, nikoliv žalobkyně jako oprávněná osoba.
13. Odvolací soud poté, co opětovně přezkoumal z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 5, 6 o. s. ř.), dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je důvodné, odvolání žalované nikoliv.
14. Odvolací soud (při jednání dne 4. 11. 2021) v souladu s § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakoval některé listinné důkazy, které se týkaly předmětných pozemků, a zjistil, že pozemek parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov je v katastru nemovitostí veden jako orná půda - zemědělský půdní fond (*viz výpis z katastru nemovitostí, č. l. 802 spisu*) a že v územním plánu obce je funkčně zařazen převážně do plochy “NL” (louky a pastviny), jižní část zasahuje do plochy “LR” (lesní porosty), jihozápadní část velmi nepatrně do plochy “IZ” (izolační zeleně) a východní okraj pozemku spadá do plochy “DU” (urbanisticky významné plochy a dopravní spojení), *viz výkresy územního plánu, č. l. 961 a násl. spisu*). Žalobkyně se domáhá vydání části oddělené geometrickým plánem č. 537-245/2018, vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník s. r. o. dne 15. 11. 2018 a označené jako parc. č. 822/6, nežádá však části, oddělené z tohoto pozemku při jeho západním okraji, které byly označeny jako parc. č. 822/7 a 822/8 (*viz geometrický plán, č. l. 1013 spisu*). Vedlejší účastník požádal dne 9. 6. 2014 (žádostí doručenou pozemkovému úřadu dne 18. 9. 2014) o bližší nespécifikovanou „část“ pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov (*viz žádost, č. l. 1165 spisu*), na niž pozemkový úřad reagoval dopisem ze dne 16. 11. 2015 tak, že pozemek byl majetkoprávně prověřen a je připraven k převodu, je však třeba doložit usnesení zastupitelstva o schválení převodu pozemku a rovněž geometrický plán na oddělení plochy “DU” a “LR” (*viz přípis, č. l. 1171 spisu*). Vedlejší účastník dne 11. 11. 2016 svou žádost ze dne 9. 6. 2014 doplnil tak, že žádá o převod částí pozemku 822/1 (která odpovídá ploše “NL”) a 822/3 (která odpovídá ploše “IZ”), jež vznikly oddělením z pozemku parc. č. 822 geometrickým plánem č. 512-65/2016 vyhotoveném společností AZIMUT CZ s. r. o. dne 21. 4. 2016 (*viz doplněná žádost a přílohy, č. l. 954 a násl. spisu*). Dne 12. 9. 2017 vedlejší účastník požádal ještě i o části pozemku parc. č. 822/4 a parc. č. 822/5 s tím, že se na nich nachází pomocný silniční pozemek, jenž je nedílnou součástí komunikace Za Ovčínem, která je zařazena do kategorie místních komunikací III. třídy a výkon majetkové správy je svěřen Městské části Praha-Lochkov (*viz žádost a přílohy, č. l. 958 a následující*). Lze tak učinit skutkový závěr, že žádost vedlejšího účastníka se s žalobním žádáním překrývá, pokud jde o části pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, které jsou v územním plánu zařazeny do plochy “NL” a “IZ”, naopak si nekonkurují, pokud jde o plochu “LR” (kterou žádá toliko žalobkyně) a plochu “DU” (pomocné silniční pozemky, které žádá jen vedlejší účastník).
15. Pokud jde o pozemek parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, žalobkyně se domáhá vydání jeho částí, které jsou v geometrickém plánu č. 5794-302/2019 vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník, s. r. o. označeny jako parc. č. 151/242 (orná půda), parc. č. 151/840 (orná půda), parc. č. 151/837 (komunikační zeleně) a parc. č. 151/839 (komunikační zeleně). Popis těchto pozemků je součástí oceňovacího posudku znalce Ing. Zdeňka Bureše č. 1253-91/2020 ze

dne 5. 5. 2020, kde jsou nově vytvořené pozemky parc. č. 151/837 (dle územního plánu zařazený do plochy "OB-D", území čistě obytné) a parc. č. 151/839 (dle územního plánu zařazený do plochy "OV-C", území všeobecně obytné) charakterizovány jako "ostatní plocha, zeleň" s tím, že přiléhají ke komunikaci Na Výrovně, z níž jsou i přístupné, a jsou na nich trvalé porosty – "několik listnatých okrasných stromů - doprovodná zeleň komunikace". To je patrné i z připojených fotografií, na nichž jsou zachyceny ojedinělé, nevzrostlé stromy, lemující nově vybudovanou komunikaci (*viz znalecký posudek, č. l. 1350 a násl. spisu*).

16. Odvolací soud při jednání dne 4. 11. 2021 v souladu s § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. vyzval žalovanou a vedlejšího účastníka, aby doplnili svá tvrzení a označili k nim důkazy, pokud chtějí být se svou obranou proti žalobě úspěšní. Vedlejší účastník byl vyzván, aby ve lhůtě do 22. 11. 2021 sdělil, zda na své žádosti o bezúplatný převod pozemku (části pozemku) parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov trvá a z jakého důvodu, zda své právo na uzavření smlouvy o bezúplatném převodu tohoto pozemku uplatnil žalobou u soudu (a pokud ano, u kterého soudu a pod jakou spisovou značkou je řízení vedeno, a pokud ne, z jakého důvodu tak dosud neučinil) a zda převod tohoto pozemku byl předmětem jednání zastupitelstva obce (zda a kdy byl z jeho strany schválen). Žalovaná byla vyzvána, aby v téže lhůtě (do 22. 11. 2021) sdělila, z jakého důvodu nebyla žádost vedlejšího účastníka o převod pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov (do doby, než bylo nařízeno předběžné opatření zakazující převod pozemku; viz usnesení soudu I. stupně ze dne 20. 7. 2021, č. j. 42 C 285/2017-1576, ve spojení s usnesením odvolacího soudu ze dne 19. 8. 2021, č. j. 58 Co 284/2021-1614) vyřízena, a zda žalovaná shledala nějaké překážky pro vyhovění této žádosti anebo zda je stále připravena jí kladně vyhovět, a to v celém jejím rozsahu. Žalované bylo současně uloženo, aby (s ohledem na své odvolací námitky, dle nichž má být pozemek parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky nevhodný k vydání oprávněné osobě, a to zejména pokud jde o nově vyčleněné části parc. č. 151/837 a parc. č. 151/839, které představují „úzké pruhy zeleně kolem stavby komunikace“ které mají plnit funkci „komunikační zeleně“) uvedla, v čem konkrétně spatřuje funkční souvislost těchto pozemků se stavbou komunikace, tedy k čemu tyto pozemky slouží a zda a jaké problémy by mohly vzniknout, pokud by byly vydány oprávněné osobě, a ke svým tvrzením aby rovněž nabídla důkazy.
17. Žalovaná i vedlejší účastník na výzvu odvolacího soudu reagovali ve stanovené lhůtě a oba dne 22. 11. 2021 předložili svá vyjádření. Žalovaná uvedla, že na základě žádosti vedlejšího účastníka ze dne 9. 6. 2014 (a později doplněné) je připravena vydat částí pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, které jsou označeny v geometrickém plánu vyhotovitele AZIMUT CZ s. r. o. č. 512-65/2016 jako pozemky parc. č. 822/4 a 822/5 (jedná se o pomocné silniční pozemky) a dále i pozemek parc. č. 822/3 (zařazený v ploše "IZ" o výměře 106 m²), a to za předpokladu, že bude Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy potvrzeno, že tato část je určena k realizaci zeleně. K tomu odvolací soud doplňuje, že část pozemku označenou ve shora uvedeném geometrickém plánu jako parc. č. 822/1 (plocha "NL") žalovaná v tomto svém podání vůbec nezminila. Ve svém dřívějším podání ze dne 18. 1. 2021 však uvedla, že původně bylo uvažováno rovněž o jejím vydání, nicméně v této ploše nemá žalovaná za prokázané splnění podmínek pro převod pozemku dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb., a dle tohoto ustanovení nelze na vedlejšího účastníka převést ani plochu "LR". Nově pak žalovaná uvedla, že pokud jde o pozemek parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, je na základě žádosti vedlejšího účastníka ze dne 30. 5. 2014 připravena vydat mu část tohoto pozemku v rozsahu funkčního využití „OB-čistě obytné“. Dále se pak vyjádřila k tomu, proč k převodu žádného z označených pozemků na vedlejšího účastníka zatím nedošlo. Uvedla, že je to jednak z důvodů probíhajících soudních sporů, jednak nepostupuje při řešení jeho žádostí chronologicky, nýbrž dle aktuální potřeby při řešení strategických plánů či některých okamžitých problémů (jako jsou např. povodně). Ohledně případných překážek pro převod pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky na žalobkyni, zejména těch jeho částí, které mají tvořit tzv. komunikační zeleň, žalovaná nic konkrétního nesdělila, ani neoznačila žádné důkazy.

18. Vedlejší účastník k výzvě odvolacího soudu uvedl, že pozemek parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov v rozsahu využití "NL" je součástí celoměstského systému zeleně, přičemž právě úsilí o vytvoření a ochranu ucelené soustavy ploch zeleně odráží záměr vedlejšího účastníka spojený se žádostí o převod tohoto pozemku. Co se týče plochy "IZ", tam je to snaha o zmírnění dopadů Pražského okruhu. V případě pomocných silničních pozemků (parc. č. 822/4 a parc. č. 822/5) je důvodem žádosti sjednocení vlastnického práva k místní komunikaci III. třídy Za Ovčínem a pozemků pod ní. Vedlejší účastník dále tvrdil, že svůj nárok na převod pozemku u soudu neuplatnil, neboť k tomu nebyl důvod (a to s ohledem na praxi, kterou mezi sebou mají vedlejší účastník a žalovaná zavedenou), navíc by jej takový postup zatížil finančně i personálně. Pokud jde o usnesení zastupitelstva ohledně schválení převodu pozemku, tak orgán obce nabytí pozemků od státu projednává až poté, co žalovaná pozemky majetkově prověří a vyzve vedlejšího účastníka k předložení takového usnesení. K tomu dosud došlo pouze ohledně pomocných silničních pozemků, jejichž nabytí bylo schváleno usnesením zastupitelstva ze dne 17. 6. 2021, převodu však zabránilo předběžné opatření. Naopak ohledně částí pozemku parc. č. 822/1 a a parc. č. 822/3 (označených takto v geometrickém plánu č. 512-65/2016 a odpovídajících ploše "NL" a "IZ") zatím žádná výzva ze strany žalované učiněna nebyla. Ke svému vyjádření vedlejší účastník předložil i listinné důkazy, a to usnesení zastupitelstva č. 28/79 ze dne 17. 6. 2021, jímž se (jak odvolací soud zjistil) schvaluje nabytí pozemků od státu, mezi nimi i pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, a to části o výměře 29 m² a 5 m², označené jako parc. č. 822/4 a parc. č. 822/5, dále dopis hlavního města Prahy ze dne 22. 6. 2021 adresovaný pozemkovému úřadu, jímž je oznamováno schválení bezúplatného nabytí pozemků a je přikládáno příslušné usnesení zastupitelstva, a konečně i výzva žalované ze dne 17. 5. 2021, kterou byl vedlejší účastník vyzván k doložení usnesení zastupitelstva ohledně schválení převodu částí pozemku parc. č. 822/4 a parc. č. 822/5 v katastrálním území Lochkov.
19. Na vyjádření žalované a vedlejšího účastníka reagovala žalobkyně v podání ze dne 24. 11. 2021. Namítala, že pokud žalovaná tvrdila, že dne 30. 5. 2014 byla podána žádost vedlejšího účastníka i ohledně pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, jedná se o nepřipustnou novotu, k níž nelze v odvolacím řízení přihlížet. Navíc je zřejmé, že vedlejší účastník na této své žádosti již netrvá, když ohledně pozemku ve Stodůlkách žádný právní zájem v řízení netvrdil, a proti vyhovujícímu výroku (ad I) napadeného rozsudku ani nepodal odvolání. Pokud jde o pozemek v Lochkově, žalobkyně poukázala na to, že ohledně částí pozemku zařazeného v ploše využití "IZ" vedlejší účastník neuvedl žádný konkrétní záměr, který by na této ploše o rozloze 106 m² potřeboval a mohl realizovat, a co se týče plochy "NL", je zřejmé, že žalovaná ji vedlejšímu účastníku vydat nehodlá. Žalobkyně poukázala i na nedávné rozhodnutí Ústavního soudu Pl. ÚS-st. 54/21 ze dne 12. 10. 2021, v němž plénum Ústavního soudu dospělo k jinému právnímu závěru, než který byl prezentován v nálezu sp. zn. III. ÚS 3804/19 a přijalo stanovisko, že rozhodnou-li obecné soudy v řízení o nahrazení projevu vůle povinné osoby k bezúplatnému převodu náhradního pozemku na oprávněnou osobu podle § 11a zákona o půdě na základě k rozsudku přiloženého geometrického plánu, nepostupují ultra vires, nýbrž poskytují ochranu právu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
20. Pokud jde o právní posouzení věci odvolacím soudem, a to v první řadě o hodnocení přístupu žalované při uspokojování restitučního nároku žalobkyně, odvolací soud může jen zopakovat, že se plně ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že tento lze hodnotit jako svévolný a liknavý a že je tak splněn předpoklad, za nějž se oprávněná osoba (žalobkyně) může domáhat převodu konkrétních náhradních pozemků bez předchozího zahrnutí těchto pozemků do veřejné nabídky (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 495/02, sp. zn. III. ÚS 495/05 a dále zejména rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 3767/2009 a judikaturu na něj navazující). K liknavému postupu žalované coby prokázané skutečnosti ostatně odvolací soud zaujal své jasné stanovisko již ve svém předchozím rozhodnutí (usnesení ze dne 6. 6. 2019, č. j. 58 Co 151/2019-1173) a na tomto

svém závěru nyní nemá důvod cokoliv měnit. Podobně lze uzavřít i ohledně žalovanou sporované výše restitučního nároku. Soud I. stupně (po shora uvedeném kasačním rozhodnutí) odvolacího soudu provedl důkaz oběma znaleckými posudky (tedy rovněž i posudkem YBN CONSULT - znalecký ústav, s. r. o. ze dne 30. 10. 2017, č. 345/3046/2017), jimiž žalobkyně výši svého restitučního nároku dokládala, tento důkaz náležitě zhodnotil a dostatečným způsobem se přitom vypořádal i s námitkami, které proti nim žalovaná vznesla. V tomto směru lze na odůvodnění napadeného rozhodnutí (především odst. 9) plně odkázat. Nelze také odhlédnout od okolnosti, že tytéž předběžné otázky již byly opakovaně řešeny v jiných soudních kauzách (v nichž žalobkyně vystupovala v pozici oprávněné osoby; viz např. rozsudky zdejšího soudu sp. zn. 29 Co 188/2017, sp. zn. 21 Co 336/2014 či sp. zn. 14 Co 120/2018), a byť jejich řešení není pro soud v tomto řízení závazné, nelze nebrat v úvahu legitimní očekávání žalobkyně, že i v tomto řízení bude toto řešení předběžných otázek při obdobné skutkové situaci respektováno (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2742/07).

21. Zbývalo tak vyřešit především otázku, zda žalobkyní označené náhradní pozemky jsou k převodu „vhodné“, neboť ani oprávněná osoba, vůči níž pozemkový úřad postupoval liknavě, svévolně či diskriminujícím způsobem (a jež může uspokojit své právo i převodem pozemku nezahrnutého do veřejné nabídky podle § 11a zákona o půdě), se nemůže neomezeně domáhat převodu jakéhokoli zemědělského pozemku z vlastnictví státu, a zejména jí nelze převést pozemky, jejichž převodu brání jiné právní předpisy, či nedostatek vhodnosti jejich zařazení do veřejné nabídky podle zákona o půdě (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1900/2020). Kritéria „vhodnosti“ náhradního pozemku byla Nejvyšším soudem shrnuta např. v rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 2364/2014 tak, že při posuzování „vhodnosti“ pozemku k převodu oprávněné osobě jako pozemku náhradního (§ 11a odst. 1 zákona o půdě) je nutno hodnotit, zda převodu nebrání zákonné výluky uvedené v § 11 odst. 1 zákona o půdě a § 6 zákona č. 503/2012 Sb., či zda nejde o pozemek zatížený právy třetích osob (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1568/2011), zda jeho převod není z jiného důvodu zapovězen zákonem (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 99/2010), zda jej lze zemědělsky obhospodařovat (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 592/2013), zda nevzniknou jiné problémy při hospodaření s takovým pozemkem (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2462/2014), případně zda nejde o pozemek zastavěný či tvořící součást areálu (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2364/2017 či sp. zn. 28 Cdo 4447/2017). Tato hlediska je přitom vždy nutno zkoumat se zřetelem k individuálním skutkovým okolnostem případu a předpoklady pro vydání (popřípadě pro nevydání) každého takového pozemku posuzovat zcela samostatně, byť s přihlédnutím k širším souvislostem konkrétní věci (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 5045/2015 či sp. zn. 28 Cdo 220/2005). V rozsudcích sp. zn. 28 Cdo 393/2019 a sp. zn. 28 Cdo 3307/2019 Nejvyšší soud vyslovil, že s účinností od 1. 1. 2013 je z převodu dle § 11a zákona o půdě vyloučen coby náhradní pozemek, k němuž obec uplatnila právo na převod podle § 7 odst. 1 zákona č. 503/2012 Sb., nikoliv však bez dalšího, ale je třeba zabývat se (a to podrobněji) i tím, zda a z jakého důvodu obec na podané žádosti trvá a zda její žádosti ze strany státu bude moci být vyhověno (k tomu viz rovněž rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1520/2021, vydaný v této věci, jehož právním názorem je odvolací soud ve smyslu § 243g odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán).
22. Pokud jde o pozemek parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, který je součástí zemědělského půdního fondu (orná půda), bylo zjištěno, že na části tohoto pozemku je umístěna veřejně prospěšná stavba dopravní infrastruktury (Komunikace V93 a V94 – 1. etapa, druhá část), která pozemkem „prochází“. Část pozemku, která je tímto způsobem dotčena, byla v geometrickém plánu č. 5794-302/2019 vyhotoveném Geodetickou kanceláří Nedoma a Řezník, s. r. o. ze dne 15. 1. 2020, vydělena jako pozemek parc. č. 151/838 a tento pozemek si žalobkyně nenárokuje. Na takto vzniklém pozemku, jak bylo vyjasněno již v řízení před soudem I. stupně

(viz výpověď svědka Petra Kalouska při jednání dne 23. 9. 2020, č. l. 1422 spisu), se nachází vlastní těleso komunikace spolu s chodníky, obrubníky a odvodňovacím žlabem, zatímco na zbývající části původního pozemku parc. č. 151/242, zahrnující i nově vzniklé pozemky parc. č. 151/837, 151/839 a 151/840, se žádné stavby (ani chodníky) nenachází. Pozemky parc. č. 151/837 a 151/839 tvoří úzké pruhy těsně přiléhající k pozemku parc. č. 151/838 (na němž je umístěna komunikace) a vyskytuje se na nich „komunikační zeleň“. Na ně pak navazují pozemky parc. č. 151/242 a parc. č. 151/840. Vzhledem k tomu, že dva z nárokovaných pozemků bezprostředně sousedí s komunikací (a žalovaná na tuto skutečnost ve svém odvolání poukazovala), bylo namísto zabývat se tím, zda netvoří se stavbou komunikace nedělitelný funkční celek (neboť překážkou vydání pozemku může být nejenom jeho přímá zastavěnost, ale též bezprostřední funkční souvislost se stavbou a jeho nezbytnost k užívání stavby; srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 4349/2018 či 28 Cdo 1946/2020). Žalovaná, kterou ohledně této skutečnosti, představující překážku pro vydání, tížilo břemeno tvrzení a důkazní, navzdory poučení ve smyslu § 118a o. s. ř., které jí bylo odvolacím soudem uděleno, neuvedla nic, z čeho by bylo možné dovozovat, že pozemky parc. č. 151/837 a parc. č. 151/839 jsou se stavbou komunikace funkčně propojeny a mají s ní být užívány a že jejich vydáním oprávněné osobě by došlo k porušení některé z funkcí, které tyto pozemky společně s komunikací plní. Jen to, že na nich byly vysazeny stromy (označované jako „komunikační zeleň“) samo o sobě pro takový závěr nepostačuje. Nadto žalobkyně se nedomáhá vydání toliko těchto „úzkých pruhů“ podél komunikace, u nichž by zemědělské využití mohlo být problematické, ale i na ně navazujících pozemků parc. č. 151/242 a parc. č. 151/840, společně s nimiž tvoří souvislé pásy půdy po obou stranách silnice, jejichž zemědělské využití oprávněnou osobou, s přihlédnutím k účelu restituce vyjádřenému v § 1 zákona o půdě, není vyloučeno. Závěr soudu I. stupně, který nepřisvědčil obranné námitce žalované, která nepřevoditelnost pozemků parc. č. 151/242, parc. č. 151/837, parc. č. 151/839 a parc. č. 151/840 dovozovala pouze z toho, že se jedná pruhy zeleně kolem stavby komunikace, lze proto mít za správný.

23. Pokud pak žalovaná, a to až ve svém podání ze dne 22. 11. 2021, tvrdila, že o bezúplatný převod pozemku parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky, požádal vedlejší účastník (žádostí ze dne 30. 5. 2014), nebylo lze se touto skutečností zabývat. Po rozhodnutí soudu I. stupně ve věci samé lze nové skutečnosti a důkazy uplatnit jen za podmínek uvedených v § 205a o. s. ř. (o čemž byli účastníci před vyhlášením rozsudku soudu I. stupně poučeni dle § 119a o. s. ř.; viz protokol o jednání ze dne 23. 9. 2020, č. l. 1422 spisu), přičemž v nyní souzené věci žádá z výjimek týkající se zákazu skutkových (a důkazních) novot dle § 205a o. s. ř. nenastala. Žalovaná nejenže v řízení před soudem I. stupně skutečnost, že rovněž o pozemek parc. č. 151/242 v katastrálním území Stodůlky měl požádat vedlejší účastník (který do řízení vstoupil kvůli svému právnímu zájmu na jeho výsledku jen ohledně pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov), netvrdila, ale ani jinak nevyšlo najevo, že by převodu pozemku měla bránit překážka v podobě žádosti obce dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb. Za situace, kdy s touto argumentací vystoupila až v odvolacím řízení, jedná se o nepřípustnou novotu, k níž nelze přihlédnout.
24. V případě pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, resp. jeho vydělené části (parc. č. 822/6) bylo zjištěno, že o tento pozemek (který je v katastru nemovitostí veden podle druhu jako orná půda a že je součástí zemědělského půdního fondu) požádal vedlejší účastník s odkazem na § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 503/2012 Sb., přičemž dle znění účinného do 31. 7. 2016, podle něhož je třeba žádost posuzovat (viz přechodná ustanovení čl. II zákona č. 185/2016 Sb.), se k bezúplatnému převodu na obec vyžadovalo (mimo jiné), aby se jednalo o pozemky určené vydaným územním plánem nebo vydaným regulačním plánem k realizaci zeleně a k realizaci veřejně prospěšných opatření anebo již k těmto účelům využití. Jak bylo dále zjištěno (viz odst. 14 tohoto rozsudku), žalovaná je připravena vydat vedlejšímu účastníku části tohoto pozemku, které tvoří pomocný silniční pozemek k místní komunikaci III. třídy Za Ovčínem (a jejichž vydání se žalobkyně nedomáhá), a dále pak ještě část pozemku v rozsahu plochy funkčního

označení „IZ“ (o rozloze 106 m²), ovšem pouze tehdy, bude-li jí ze strany vedlejšího účastníka doloženo, že je určena k realizaci zeleně. Projevil-li vedlejší účastník zájem i o plochu „NL“, žalovaná nemá podmínky pro její převod na vedlejšího účastníka za naplnění. Za situace, kdy vedlejší účastník dosud neuplatnil svůj nárok žalobou u soudu, jeví se jeho právo značně oslabené. Nárok obce na uzavření smlouvy o bezúplatném převodu vlastnického práva k pozemkům se totiž jako právo majetkové povahy promlčuje v obecné promlčecí době, která běží ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé (§ 619 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. z.“), a za tento okamžik je třeba považovat den uplatnění (doručení) písemné žádosti o bezúplatný převod pozemku žalované (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 4413/2008 či sp. zn. 22 Cdo 3876/2012). Ode dne, kdy byla žádost vedlejšího účastníka ze dne 9. 6. 2014 doručena žalované, tj. ode dne 18. 9. 2014 již uplynulo více než 7 let (přičemž promlčecí doba dle § 629 o. z. trvá 3 roky). Tím, že vedlejší účastník nechal promlčecí dobu marně uplynout, jeho právo sice nezaniklo (a žalovaná mu může i přesto pozemek převést), nicméně nesvědčí to o jeho opravdovém a vážném zájmu na získání tohoto pozemku (byť by i spoléhal na praxi, kterou mezi sebou mají se žalovanou zavedenou). Pokud se navíc žalovaná staví k jeho žádosti ohledně převažující plochy tohoto pozemku („NL“) odmítavě, jeví se jako velmi nepravděpodobné, že by převodu této části pozemku mohl dosáhnout. Jeho nárok se tak střetává s nárokem žalobkyně především v té části pozemku (v ploše využití „IZ“), která zaujímá rozlohu toliko 106 m² a ohledně níž žalovaná navíc podmínila svůj souhlas s bezúplatným převodem na vedlejšího účastníka prokázáním toho, že uvedená plocha je určena k realizaci zeleně. Uváží-li tedy odvolací soud, že souhlas žalované s bezúplatným převodem pozemku v ploše „IZ“ je dosud nejistý (a v případném soudním řízení může být s úspěchem odepřen i na základě námitky promlčení), pak žádost vedlejšího účastníka nelze považovat za překážku, pro kterou by nebylo možné pozemek vydat žalobkyni. Za takovou překážku odvolací soud nepovažuje ani to, že pozemek parc. č. 822/6 (který vznikl vydělením z původního pozemku parc. č. 822 geometrickým plánem žalobkyně) svým jihozápadním okrajem v zanedbatelné výměře (106 m²) zasahuje do plochy „IZ“, a to s ohledem na zřejmou nepatrnost tohoto zásahu v poměru k celkové ploše jak vydávaného pozemku, tak i dotčeného pásu izolační zeleně (tak jak vyplývá z platného územního plánu), čímž nemůže být její ochranná funkce v daném území nijak vážně narušena.

25. Konečně lze dodat, že vydáním shora uvedených pozemků žalobkyni nedoje ani k překročení jejího dosud nevyčerpaného restitučního nároku, kdy tento ke dni rozhodování odvolacího soudu činil 5 380 698,75 Kč a cena náhradních pozemků dosahuje částky 1 343 307,40 Kč (viz znalecký posudek Ing. Zdeňka Bureše č. 1253-91/2020 a znalecký posudek Ing. Hany Kleplové č. 954-12/18).
26. Z výše uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé (ad I) podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil a v zamítavém výroku o věci samé (ad II) jej podle 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil tak, že nahradil projev vůle žalované uzavřít se žalobkyní coby oprávněnou osobou podle zákona o půdě smlouvu o beúplatném převodu náhradních pozemků; znění této smlouvy je obsaženo ve výroku I tohoto rozsudku.
27. V souladu s § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. odvolací soud rozhodl o nákladech řízení jak před soudem odvolacím, tak znovu i před soudem I. stupně, a to v obou případech dle § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalobkyni je třeba považovat za plně procesně úspěšnou. Lze přisvědčit její argumentaci (viz podání ze dne 3. 11. 2021), že v posuzovaném řízení není soud vázán žalobním petitem ve smyslu § 153 odst. 2 o. s. ř. a ukáže-li se, že označený náhradní pozemek není k převodu způsobilý, lze žalobě vyhovět i převodem jiného vhodného pozemku; případné částečné zpětvzetí žaloby z uvedeného důvodu pak nelze považovat za procesní neúspěch ve sporu. Účelně vynaložené náklady žalobkyně představují náklady jejího právního zastoupení, jakož i náklady důkazů (znaleckých posudků a geometrických plánů). Pokud jde o výši odměny advokátky žalobkyně za jeden úkon právní služby, dle ustálené judikatury Nejvyššího soudu je třeba při jejím stanovení

vycházet primárně z § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb., podle které není-li stanoveno jinak, považuje se za tarifní hodnotu cena věci v době započetí úkonu právní služby. Teprve tehdy, nelze-li hodnotu věci vyjádřit v penězích, nebo lze-li ji zjistit jen s nepoměrnými obtížemi, je nezbytné za tarifní hodnotu věci považovat fixní tarifní hodnotu podle § 9 advokátního tarifu (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1021/2015 či sp. zn. 22 Cdo 2648/2015). Je-li předmětem řízení nemovitá věc, je již z povahy také ocenitelná (srov. např. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1332/07), což platí i ve sporech, v nichž je nemovitá věc předmětem řízení pouze zprostředkovaně (např. v řízení o určení práva či právního poměru). Tarifní hodnotu sporu dle § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. tak představuje hodnota (ocenění) vydaných náhradních pozemků, tj. částka 1 343 307,40 Kč, a výše odměny za jeden úkon právní služby proto činí 13 700 Kč (§ 7 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Pokud jde o úkony právní služby, které advokátka žalobkyně v řízení učinila před vstupem vedlejšího účastníka do řízení (tj. do dne 13. 3. 2018) a náklady důkazů, které se vztahovaly k jiným pozemkům než k pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov, byla povinnost k zaplacení náhrady uložena toliko žalované. Takto se jednalo o tři úkony spočívající v převzetí věci a přípravě zastoupení, sepisu žaloby a vyjádření ze dne 19. 12. 2017 (§ 11 odst. 1 písm. a/, d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb.) po 13 700 Kč spolu se třemi režijními paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), náklady znaleckého posudku č. 954-12/18 ze dne 24. 2. 2018 ve znění jeho doplnění ze dne 23. 6. 2018 v částce 11 500 Kč a náklady na vyhotovení geometrických plánů č. 3037/67/2018 v částce 11 132 Kč, č. 2087/67/2018 v částce 11 616 Kč, č. 5537/67/2018 v částce 10 648 Kč, č. 5794-302/2019 v částce 10 648 a 5 808 Kč (za doplňující zprávu ke geometrickému plánu). Sama žalovaná tak hradí v plném rozsahu náklady žalobkyně ve výši 103 352 Kč (3 x 13 700 + 3 x 300 + 61 352). Pokud jde o úkony právní služby, které advokátka žalobkyně v řízení učinila po vstupu vedlejšího účastníka (tj. po dni 13. 3. 2018) a náklady na vyhotovení geometrického plánu č. 537-245/2018 (k pozemku parc. č. 822 v katastrálním území Lochkov), vyšel odvolací soud z toho, že cena pozemků, ohledně nich bránila své právo žalovaná (1 285 750 Kč) tvoří 95 % z celkové tarifní hodnoty sporu (1 343 307,40 Kč), a cena pozemku, na němž měl (vedle žalované) právní zájem rovněž vedlejší účastník (57 557,40 Kč), tj. 5 % z celkové tarifní hodnoty sporu. Žalované tak byla uloženo, aby sama nahradila žalobkyni ještě 95 % nákladů, které žalobkyně účelně vynaložila na uplatnění svého práva po vstupu vedlejšího účastníka do řízení, a společně a nerozdílně s vedlejším účastníkem zbývajících 5 % těchto nákladů. Jedná se o odměnu advokátky za 15 úkonů právní služby po 13 700 Kč, a sice za podání týkající se věci samé ze dne 21. 3. 2018, ze dne 5. 4. 2018, ze dne 16. 10. 2019, ze dne 28. 1. 2020, ze dne 25. 3. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. d/ vyhl. č. 177/1996 Sb.) a za účast u jednání soudu ve dnech 7. 3. 2018, 16. 5. 2018, 1. 8. 2018, 30. 1. 2019, 6. 6. 2019 (u odvolacího soudu), 4. 12. 2019, 11. 3. 2020, 4. 6. 2020, 23. 9. 2020 a 21. 10. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. g/ vyhl. č. 177/1996 Sb.). Za úkon spočívající ve vyjádření k odvolání proti usnesení soudu I. stupně o nařízení předběžného opatření náleží odměna jen ve výši jedné poloviny, tj. částka 6 850 Kč (§ 11 odst. 2 písm. c/ vyhl. č. 177/1996 Sb.). K těmto 16 úkonům bylo připočteno i 16 režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.) a dále I náklady na vyhotovení geometrického plánu č. 537-245/2018 ve výši 9 438 Kč. V celkovém součtu se jedná o částku 226 588 Kč (= 15,5 x 13 700 + 16 x 300 + 9 438), z čehož 95 % představuje částku 215 258,60, kterou je povinna zaplatit sama žalovaná, a 5 % částku 11 329,40 Kč, kterou jsou povinni žalovaná a vedlejší účastník nahradit žalobkyni společně a nerozdílně.

28. V odvolacím řízení žalobkyně účelně vynaložila náklady spočívající v odměně advokátky za 7 úkonů právní služby po 13 700 Kč (odvolání ze dne 24. 11. 2020, vyjádření k odvolání žalobkyně, včetně doplnění odvolání ze dne 26. 1. 2021, účast u jednání odvolacího soudu dne 4. 2. 2021, dovolání ze dne 23. 4. 2021, podání týkající se věci samé ze dne 25. 10. 2021, účast u jednání odvolacího soudu dne 4. 11. 2021 a dne 25. 11. 2021; § 11 odst. 1 písm. d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb.) a 3 úkony právní služby po 6 850 Kč (návrh na vydání předběžného opatření ze dne 17. 7. 2021, vyjádření k odvolání žalované proti usnesení o nařízení předběžného opatření ze

dne 6. 8. 2021 a podání týkající se nákladů řízení ze dne 3. 11. 2021; § 11 odst. 2 písm. a/ a c/, odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Ke každému z výše uvedených 10 úkonů právní služby přísluší i paušální náhrada hotových výdajů ve výši 10 x 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Celkové náklady žalobkyně v odvolacím řízení činí 119 450 Kč (= 7 x 13 700 + 3 x 6 850 + 3000), z čehož na žalovanou připadá 95 %, tj. částka 113 477,50 Kč, společně a nerozdílně s vedlejším účastníkem pak hradí 5 %, tj. 5 972,50 Kč.

29. V souladu s tím, co bylo uvedeno výše, byla žalovaná nákladovým výrokem tohoto rozsudku (II) zavázána, aby žalobkyni na nákladech řízení před soudy obou stupňů zaplatila částku 432 088,10 Kč (=103 352 + 215 258,60 + 113 477,50 Kč), a žalované a vedlejšímu účastníku, aby společně a nerozdílně nahradili žalobkyni náklady za řízení před soudy obou stupňů ve výši 17 301,90 Kč (= 11 329,40 + 5 972,50).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. V části týkající se výroku o nákladech řízení, **není** proti tomuto rozhodnutí dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Praha 25. listopadu 2021

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková